

COPIII CU PROBLEME FAMILIALE- O PRIORITATE

ÎN ACTIVITATEA DASCALULUI

“Un copil se naște cu nevoia de a fi iubit - și nu trece niciodată peste ea”

Frank A. Clark

PROF. OCHIAN IULIA-MARINELA

COLEGIUL AUTO”TRAIAN VUIA”TG-JIU

Trăim într-o lume în care valorile materiale capătă o importanță prea mare în raport cu partea spirituală a existenței noastre. Pe altarul unei bunăstări efemere, jertfim idealurile familiei, uităm să dăm frâu liber sentimentelor și, în cel mai rău caz, considerăm că singura noastră datorie de părinte este să asigurăm un trai cât mai îmbelșugat copiilor noștri. Am uitat să comunicăm, nu avem timp să ascultăm, nu mai simțim disponibilitatea să ne dedicăm celor dragi.

Este normal un astfel de comportament? Putem dormi împăcați că ne-am făcut datoria de părinte? Dar datoria de educator și formator de copii?

Realitatea zilelor noastre ne demonstrează că nu acesta este drumul pe care trebuie să îl urmăm, , că este imperios necesar să revenim la idealuri și valori perene și că nu trebuie să uităm un lucru: „Copii sunt mesajele vii pe care le trimitem unor vremuri ce nu le vom vedea” (John W Whitehead).

În activitatea noastră, suntem confruntate tot mai des cu probleme legate de comportamentul copiilor cu probleme în familie. Când vorbesc despre „probleme” mă refer, în special la trei aspecte esențiale prin modul în care influențează comportamentul copilului, și anume: prinți despărțiți, părinți plecați la muncă în străinătate sau părinți extrem de ocupați care au prea puțin timp liber pe care să îl dedice propriilor odrasle.. În toate aceste cazuri ne confruntăm cu situații în care copilul provenit dintr-o astfel de familie este traumatizat afectiv și emoțional.

Și nu trebuie să tratăm cu indiferență aceste aspecte deoarece astfel de traume, petrecute în copilărie, pot sta la baza unui comportament deviant la maturitate.

Ce putem face noi, dascalii, în aceste situații?

Un aspect esențial și primordial este acela că toate acțiunile pe care le întreprindem trebuie să fie discutate cu și monitorizate de psihologul instituției de învățământ. El este primul care trebuie să fie informat despre ceea ce am constatat și, totodată, cel care ne va sfătui pe toată durata acțiunii noastre.

În același timp, este necesar să fim foarte apropiați de copii. În acest sens, cel mai indicat este să parcurgem împreună toate etapele: de la grupa mică până la liceu. Consider că o trăsătură de bază a dascalului o reprezintă capacitatea de afectivitate și disponibilitatea de a se dedica trup și suflet meseriei pe care și-a ales-o, de a iubi fiecare copil care îi pășeste pragul clasei, fără nicio deosebire, de a acorda o atenție specială acestor suflete mari încorsetate în niște trupuri firave care, prin fiecare gest al lor, ne transmite un S.O.S.

Dacă, din întâmplare, observăm că unul din copii devine apatic sau prea agresiv, dacă este mai tot timpul trist, preocupat și ostentativ nu participă la activități înseamnă că trebuie să acționăm imediat. Aceasta este forma lui de a ne atrage atenția că ceva nu este în regulă cu el, că are nevoie de ajutor. Dacă am reușit să ni-l apropiem, atunci când va fi pregătit, ne va spune ce îl frământă. În primă fază, îl macină un sentiment de vinovăție. Se simte principala cauză a despărțirii părinților sau a plecării

acestora departe de el. Uneori, această vină imaginară se poate transforma în ură pentru propria persoană sau pentru cei din jurul lui care nu au aceleași probleme ca el. În această situație, va simți nevoia să își facă rău: să se lovească, să-și smulgă părul din cap sau să răneasă pe cei din jur său: să provoace suferință fizică sau morală, să se opună oricărei ordini, să respingă orice formă de apropiere sau manifestare de afecțiune, să răspundă obraznic, să jignească să pozeze o indiferență dusă până la dispreț pentru tot ce-l înconjoară. În această situație, avem datoria să acționăm imediat și cu eficiență și să luăm cele mai bune decizii. În primul rând, trebuie să tabilim o legătură permanentă cu părinții, dacă acest lucru este posibil. Este esențial să găsim de comun acord cea mai bună soluție pentru copil. În astfel de situații, pedeapsa aspră nu ar face decât să înrăutățească și mai mult lucrurile. Dar nici îngăduința dusă până la extrem nu este o soluție. Răbdarea, afecțiunea, disponibilitatea de a fi alături de el atunci când are cea mai mare nevoie de tine, abordarea curajoasă a subiectului, explicarea situației în mod corect, fără ascunzișuri sau minciuni, punerea în evidență a stării de relativă normalitate, sau exemplificări a unor situații asemănătoare cu care s-au confruntat alte persoane cunocute sunt câteva forme de abordare. În cazul în care este vorba de divorțul părinților, esențial este să luăm legătura atât cu mama cât și cu tatăl copilului, să-i facem să înțeleagă necesitatea de a se implica fiecare dintre ei în viața și educația copilului, că trebuie să treacă peste problemele de cuplu și să acționeze unitar, că este necesar să fie alături de el în momentele importante. În cazul părinților extrem de ocupați, se impune să îi consiliem și să le explicăm importanța ca, cel puțin o oră pe zi, să-și facă timp pentru copiii lor. Acea oră să fie dedicată unor discuții pe diverse teme, jocului sau plimbărilor comune. De asemenea, sfârșitul de săptămână este un moment potrivit pentru a-l dedica familiei. Trebuie să sfătuim părinții să-și implice copiii în propria lor viață și să nu uite că „cea mai mare bogăție din această lume sunt copiii, mai mare decât toți banii din lume și toată puterea de pe pământ” (Mario Puzo).

Planificarea activităților cu părinții capătă în aceste situații valențe noi și trebuie eliminat aspectul formal al unor acțiuni întreprinse de grădiniță la care sunt invitați să participe și părinții (dezbateri, prezentări de referate, manifestări cu caracter educativ, serbări, excursii și programe artistice).

În cazul copiilor cu părinții plecați, este necesar să le oferim multă afecțiune, care să compenseze cât de cât lipsa celor dragi. Trebuie, de asemenea, să urmărim cu atenție persoanele care îi au în îngrijire și să semnalăm asistentului social orice problemă care nu ni se pare firească. O formă de apropiere constă în a-i invita să petreacă unele weekend-uri sau sărbători în familia noastră.

În orice situație, este necesar să dăm dovadă de interes, echilibru, simț de observație și să ne facem cu abnegație datoria de dascăl. Idealul constă în a fi întotdeauna corecte, ferme și echidistante, exigente dar nu severe, îngăduitoare dar nu slabe, o persoană în care copiii să aibă încredere, să o îndrăgească și în fața căreia să își poată deschide totdeauna sufletul.

Voi apela la înțelepciunea înaintașilor și voi încheia cu două cugetări ale Mariei Montessori care mi se par geniale în contextual subiectului abordat: “Copilul este constructorul spiritual al omenirii, iar obstacolele în calea dezvoltării sale libere sunt pietrele din zidul în care a fost închis sufletul omului”. “Trebuie să ajutăm copilul să acționeze singur, să voiască singur, să gândească singur; aceasta este arta celor ce aspiră să slujească spiritual”.